

Paradise

**Triënnale voor
actuele kunst**

**26 juni -
24 oktober, 2021**

**Georganiseerd door de stad Kortrijk (België) en Be-Part
Curatoren: Hilde Teerlinck en Patrick Ronse**

Van 26 juni tot 24 oktober 2021 vindt de tweede triënnale van Kortrijk plaats. In het internationale kunstproject Paradise staat de utopische droom van het paradijs centraal, met een waaier aan interpretaties van dat concept. Het project put inspiratie uit onze tijdsgeest. Het is een reactie op onze huidige leefwereld, die soms mijlenver verwijderd lijkt van een hoopvolle, positieve en utopische omgeving.

Paradijs en utopie: eeuwenoude filosofische concepten

We hebben allemaal een eigen idee van wat het paradijs voor ons zou betekenen. Voor velen is dat een zorgeloos leven leiden, in vrede en harmonie, zonder pijn. Het is het idee van een leven lang doen wat je graag doet en je dromen achterna kunnen gaan.

Er zijn veel verschillende en vaak persoonlijke wegen naar het paradijs. Sommigen verbeelden zich het binnentreden van het paradijs als het bereiken van de hemelpoorten, het betreden van de Tuin van Eden of een wandeling door de Elyseese velden. Anderen zien het paradijs als een plaats of staat van ultiem geluk. Welvaart en een gevoel van vervulling of voldoening zijn terugkerende elementen in elke religie of mythe. De verbeelding van het paradijs bevraagt in de eerste plaats hoe we voor iedereen een betere samenleving kunnen creëren.

Zoektocht naar een betere maatschappij

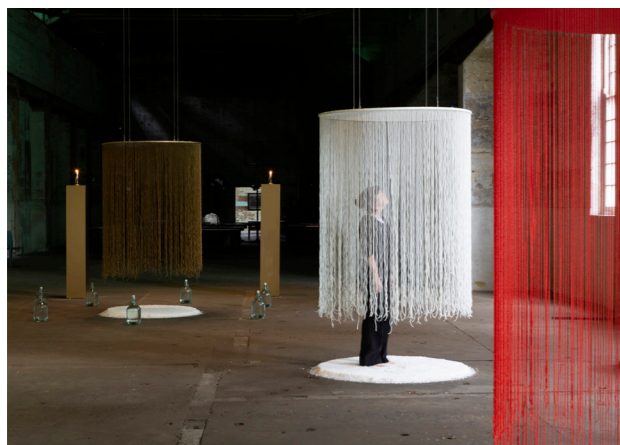
Sinds de publicatie van Thomas Mores Utopia in 1516 is het woord utopie een synoniem geworden voor het paradijs, maar ook voor het ideale, het onrealistische en het onbereikbare. De titel van de publicatie is een woordspeling op de Griekse woorden eu-topia, wat zoveel betekent als 'goede plaats', en ou-topos of 'non-plaats'.

Veel academici hebben het filosofische concept van de utopie onder-

zoekt, in een zoektocht naar een imaginaire, perfecte maatschappij. Een resem auteurs en scherpzinnige denkers hebben teksten gewijd aan de analyse van dit thema: lang voor Thomas More deed Plato dit al, na hem volgden onder meer Jean-Jacques Rousseau, Friedrich Nietzsche en Walter Benjamin. Uit hun teksten kunnen we concluderen dat we de utopie enkel kunnen bereiken met toewijding en inspanning. Om de idealen en verlangens die hiermee samenhangen te cultiveren, moeten we volgens hen onze tijd wijden aan een complete vrijheid van het denken, eerder dan aan onze fysieke noden.

Utopische toekomstmodellen

Al eeuwenlang analyseren en construeren utopische denkers nieuwe sociale en politieke modellen die de weg naar dit toekomstige paradijs moeten vrijmaken. Doorheen de geschiedenis zijn filosofen, dichters, architecten en kunstenaars uit alle uithoeken van de wereld gefascineerd geweest door de menselijke drang om een ideale wereld te verbeelden, ontwerpen en definiëren.

Het lijkt echter alsof onze huidige maatschappij gedreven wordt door angst en onrust. We zijn brutaal wakker geschud door de dreigende veranderingen in ons klimaat en kregen een catastrofale en dystopische toekomstvisie op ons bord geserveerd. Het uitsterven van de menselijke soort is – voor het eerst – een haast tastbaar toekomstbeeld geworden. Dit grimmige vooruitzicht komt op ons afgesneld als een overweldigende tsunami die overal ter wereld schade zal berokkenen. Daar waar de idealen van de flowerpowergeneratie nog vervuld waren van hoop en geloof,

lijken onze dromen geplaagd door negatief denken. Hoe kan het ook anders, wanneer we dagelijks met deze onderwerpen geconfronteerd worden.

Nood aan creatieve oplossingen voor de toekomst

Meer dan ooit hebben we dus nood aan creatieve, utopische denkers. Kunstenaars ontwikkelen en analyseren sinds lange tijd verschillende manieren om een utopie te creëren en bieden zo artistieke alternatieven voor de huidige werking van onze maatschappij aan. Met hun creaties roepen ze vragen op over landelijke en sociale ontwikkeling, over de grote mate aan natuurverlies en de impact van technologische vooruitgang op ons leven en onze omgeving.

Velen van ons zijn stadsmensen. De stad is onze nieuwe natuurlijke habitat geworden, een plaats die bedacht en ontworpen wordt door architecten en stadsplanners, die hun ontwerpen baseren op de basisconcepten van een utopie. Sinds jaar en dag willen mensen een ideale stedelijke context creëren, gebaseerd op de eigentijdse noden van de maatschappij,

om de mens een beter leven te kunnen garanderen. Deze noden zijn echter tijdsgebonden en kunnen zeer snel veranderen wanneer oorlogsconflicten of klimaatverandering een migratiegolf veroorzaken of wanneer de bevolkingsgroei exponentieel toeneemt.

Nature versus nurture

De klimaatcrisis benadrukt de fundamentele verschillen tussen nature en nurture. Het instorten van de ecologische systemen staat hoog op de politieke

agenda's. Zijn we te laat of hebben we nog wat tijd? In onze huidige maatschappij moeten we zowel rekening houden met het kader van de wereldeconomie als met prioriteiten op het vlak van ecologie.

De klimaatverandering is een urgente zaak, die globale samenwerking en actie vereist. We kunnen van ons universum de perfecte thuis maken als we onze verantwoordelijkheid opnemen, op een respectvolle manier met onze omgeving omgaan en met duurzame oplossingen werken.

Sociale rechtvaardigheid en wederzijds respect zijn de fundamenten van een harmonieuze wereld, waarin rekening gehouden wordt met het welzijn, de vrijheid en de onafhankelijkheid van de bevolking. Hoe vinden we de verborgen samenleving van vrede en harmonie die de Chinese dichter Tao Yuanming zo poëtisch omschrijft in zijn fabel *The Peach Blossom Spring*? (1)

De nabije toekomst draagt een belofte in zich van een nieuw narratief, een realiteit waarin wetenschap en andere hoogtechnologische oplossingen kritieke globale, sociale en individuele problemen kunnen oplossen. Utopische ideeën steunen sinds de 17de eeuw op de wetenschap en op nieuwe ontwikkelingen. De moderniteit wordt gekenmerkt door een ideologie waarin wetenschappelijke vooruitgang en het ideaalbeeld van een samenleving nauw met elkaar verbonden zijn. Wetenschappelijke ontwikkelingen en technologie zullen altijd een diepe impact hebben op het hedendaagse leven.

(1) *The Peach Blossom Spring* is een fabel uit het jaar 421 over een Chinese visser die bij toeval een vruchtbaar land ontdekte waar vrolijke, hulpvaardige mensen wonen die hem met open armen ontvingen en hem gastvrij voorzagen van eten en drinken. Deze geïsoleerde bevolkingsgroep was zich niet langer bewust van wat zich in de buitenwereld afspeelde.

Kunst als spiegel en katalysator van verandering

De triënnale Paradise gelooft sterk in een tastbaar paradijs dat zich in het heden bevindt. Een utopische houding aannemen kan inspiratie bieden voor een betere wereld. We willen de nadruk blijven leggen op de waarde van kunstenaars, hun artistieke ideeën en maatschappelijke rol en de impact ervan op mensen en de maatschappij.

In dit project geven we kunstenaars de vrijheid om op een persoonlijke en kritische wijze uit te drukken hoe zij het concept van het paradijs zien en interpreteren. Kunstenaars hebben de kracht om ons op een persoonlijke manier te engageren en onze situatie of conditie te spiegelen. Zo zetten ze ons aan het denken en ontketenen ze verande-

ringen in ons handelen.

Paradise Kortrijk 2021 nodigt hedendaagse kunstenaars uit om na te denken over hedendaagse vragen. Wat zijn vandaag betekenisvolle waarden en hoe kunnen we een betere maatschappij opbouwen? Door kunstwerken te installeren in het hart van deze dynamische stad maken we het belang van de visie van de kunstenaar zichtbaar in de publieke ruimte. Participatie is cruciaal: de bezoekers gaan actief in interactie met het kunstwerk. Dit biedt hen de kans om hun manier van denken te veranderen, zowel over zichzelf als over onze huidige samenleving.

De triënnale wil een groot publiek bereiken: inwoners en bezoekers van Kortrijk, gezinnen, kunstliefhebbers en mensen van alle leeftijden en met diverse achtergronden die hedendaagse kunst op een andere, persoonlijke manier willen ervaren. Paradise Kortrijk 2021 wordt een dynamische en vrije stadstentoonstelling, met een ambitieuze lijst van Belgische en internationale kunstenaars.

↑

Yoko Ono,
WISH TREE,
1996-2021